

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเสริมสร้างพลังอำนาจในผู้ป่วยโรคข้ออักเสบรูมาตอยด์

ชื่อผู้เขียน นางสาวพนารัตน์ เจนจบ

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. พิกุล	นันท์ชัยพันธ์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวพรพรรณ	จันทร์ประสิทธิ์	กรรมการ
อาจารย์ จันทร์ฉาย	หวันแก้ว	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารุณี	พองแก้ว	กรรมการ
อาจารย์ ดร. อวยพร	ต้นमुखกุล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา	เทียนสวัสดิ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นกรณีศึกษาที่มีการจัดกระทำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ รวมทั้งประสิทธิผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจที่มีต่อการรับรู้พลังอำนาจในตนเอง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นผู้ป่วยโรคข้ออักเสบรูมาตอยด์ ซึ่งอาศัยอยู่ที่บ้านจำนวน 10 ราย เลือกโดยเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยส่งเสริมการพัฒนาพลังอำนาจในตนเองของตัวอย่าง 2-4 ครั้งต่อเดือน โดยการเยี่ยมที่บ้านติดต่อกันนาน 3 เดือน โดยอาศัยกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับตัวอย่างตามแนวคิดกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของกิบสัน (Gibson, 1993) รวบรวมข้อมูลโดยบันทึกจากการสังเกตและอภิปราย ประเมินประสิทธิผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยแบบประเมินการรับรู้พลังอำนาจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของกิบสัน แบบประเมินนี้ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และมีดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.95 ทดสอบค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและการรับรู้พลังอำนาจโดยใช้สถิติบรรยายและใช้สถิติทดสอบฟรีดแมนและวิลคอกสัน ส่วนข้อมูลจากการสังเกต และการอภิปรายวิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่แยกประเภทข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมสำคัญที่ใช้สนับสนุนขั้นตอนของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจมีทั้งหมด 10 กิจกรรม ได้แก่ การสร้างและคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพอันดี การยอมรับ

ความเป็นบุคคล การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม เทคนิคการใช้คำถาม การสนับสนุนความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การอภิปรายปัญหาาร่วมกัน การกระตุ้นให้มีการติดตามและประเมินผลตนเองอย่างต่อเนื่อง การร่วมกันหาแนวทางเลือกเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการประเมินผลย้อนกลับเชิงบวก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจที่สำคัญพบว่ามี 8 ปัจจัย ได้แก่ ความรักตนเอง ความตระหนักในความรับผิดชอบในตนเอง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความเชื่อในความสามารถของตนเอง การเห็นคุณค่าในการกระทำที่มีประโยชน์ ประสบการณ์ในอดีต ความรุนแรงของเจ็บป่วยในขณะนี้ และการสนับสนุนทางสังคม

ภายหลังจากการใช้กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจแล้ว พบว่ากรณีตัวอย่างมีการรับรู้พลังอำนาจเพิ่มขึ้น โดยพบว่าเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ภายหลังจากเสริมสร้างพลังอำนาจ 1 เดือน ($p < .005$) และการรับรู้พลังอำนาจยังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .005$) ระหว่างก่อนและภายหลังจากเสริมสร้างพลังอำนาจ 2 เดือน และ 3 เดือน

อย่างไรก็ตามผลของการศึกษาครั้งนี้ไม่สามารถบ่งชี้ถึงความยั่งยืนของประสิทธิผล การเสริมสร้างพลังอำนาจ ดังนั้นการนำผลการศึกษาไปใช้จำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและควรมีการศึกษาซ้ำในเชิงทดลองในระดับที่กว้างขึ้น และมีการวัดที่เป็นปรนัยและเป้าหมายชัดเจน ร่วมกับใช้เวลาในการศึกษาที่นานขึ้น เพื่อให้สามารถแสดงถึงความยั่งยืนของการเสริมสร้างพลังอำนาจ

Thesis Title Empowerment in Patient with Rheumatoid Arthritis

Author Miss Panarat Janejob

M.N.S. Medical and Surgical Nursing

Examining Committee :

Lect. Dr. Pikul	Nantachaipan	Chairman
Asst. Prof. Dr. Chawapornpan	Chanprasit	Member
Lect. Chanchai	Wankaew	Member
Asst. Prof. Dr. Warunee	Fongkaew	Member
Lect. Dr. Ouyporn	Tonmukayakul	Member
Asst. Prof. Dr. Sujitra	Tiansawad	Member

Abstract

The purposes of this interventive case study were to examine strategies and factors related to empowerment. Further, empowerment effect of empowerment to the sense of self-power among patients with rheumatoid arthritis. Ten rheumatoid arthritis patients, residing at home, were chosen purposively. To empower the subjects, home visits were performed by the researcher 2-4 times a month for 3 months consecutively. The intervention process relied on interaction between the researcher and the study sample based on Gibson's process of empowerment (Gibson, 1993). Data were collected through observation and discussion with the study sample. The effectiveness of empowerment process was assessed by the Sense of Self Power Questionnaire developed by the researcher based on Gibson's concept of empowerment. This questionnaire was examined by five experts; and had content validity index of 0.95, and the reliability with alpha cronbrach's coefficient of 0.80. Obtained data : Demographic data and Sense of Self Power were analyzed by using descriptive statistics, and Friedman test and Wilcoxon signed rank-test. While data derived from observation and discussion were categorized and re-grouped.

The main findings revealed that 10 important strategies were adopted for all study sample during the empowerment process. These strategies included an establishment and maintenance good relationship, individual acceptance, creating appropriate environment and atmosphere, questioning techniques, support for better understanding, participative problem discussion, encouragement of continuous self-evaluation, alternative health care identification, participation in decision making, and positive feedback.

There were 8 factors related to empowerment process. They were self-love, self-responsibility, ability to think critically, self-confidence, perceived value benefit from action, past experience, current severity of illness, and social support.

After participation in this study, the subjects had increased their sense of self-power. The data obtained from the questionnaire indicated that this effect could be seen after one month of the participation ($p < .005$). The significant differences between the sense of self-power scores before and after participation in this study 2 and 3 month were found ($p < .005$).

Nonetheless, the results of this study could not indicate the sustainability of the empowerment effectiveness. Therefore, the application of this finding needs more thorough consideration. The experimental study at the larger scale with a clear objective is of great paramount in order to clearly identify the sustainability of empowerment.